

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVIII. évfolyam,
5456. szám

4 oldal,
20 bani

Szombat,
1962.

szepember 22.

Jelentés a Szántóföldekről

Elérték az 5000 kiló hektáronkénti átlagot

A nagylaki Victoria kollektív gazdaságban is teljes lendülettel halad a kukorica betakarítása. Az 1109 hektár kukorica vetésterületéből több, mint 200 hektár termését törtek már le.

Az őszi betakarítási munkálatokban az 1-es számú brigád, Palade Todor, valamint a 5-ös számú brigád, Oprea Mihail vezetésével jár az élen. Mindkét brigádban jó a szervező és mozgósító munka. A betakarítás alkalmával a nagylaki kollektivisták örömmel vették tudomásul, hogy a mostoha, kedvezőtlen időjárás ellenére is elérték célkitűzésüket. A tavasz folyamán, amikor a kukoricát vetették, gondozták, sokat vitakoztak afelől, hogy vajon elérke-e az 5000 kiló hek-

táronkénti átlagot. Sokan kétségbe vonták ennek lehetőségét, de azért hallgattak a mezőgazdasági mérnök, a vezető tanács és a brigádfelügyelők tanácsaira, az agrártechnikai módszerek alkalmazását illetően. S most, amikor Burta Remus csoportja az 5000 kiló szemeskukorica céljára kijelölt területen hozzá látott a betakarításhoz, örömmel állapították meg, hogy nem volt hiábaválsó a haladó agrártechnikai módszerek alkalmazása. Típel Teodor kollektivistája, a csoport egyik tagja a többletjavadalmasz alapján 1,42 hektár kukoricatermést gondozott, most amikor az említett területről letörte a termést 9200 kiló volt az átlag. A brigádfelügyelők,

a gazdaság mérnöke azonnali számításához látott és a nedvesség, valamint a csutkák leszámításával kimutatták, hogy az említett kollektivisták mintegy 5500 kiló hektáronkénti átlagot takarítottak be. Ugyancsak ebből a csoportból tullejtették az 5000 kiló hektáronkénti terméshozamot Puscas Silvia, Crisan Stefan, Ilean Ana és a csoport több más tagja.

A betakarítással párhuzamosan a gazdaságban megkezdtek az őszi vetés előkészületeit, valamint a vetést is. Husz traktor dolgozik naponta a vetőszántásnál. Eddig több, mint 327 hektár területet készítették elő a vetésre. Ebből 50 hektáron már elvetették a rozsot. Most már a vetőszántással párhuzamosan folyik a vetés is. A kollektivisták a töréssel egy időben végzik a kukoricaszár vágását és elszállítását is. Eddig több, mint 200 hektár kukoricaszárát vágta le, szállították el, és ezt mindjárt le is szilották. Az őszi alá eddig 40 hektárra szortak műtrágyát.

A nagylaki Victoria kollektív gazdaságban még kimagaslóbbak lehetnek az eredmények, ha most, az őszi betakarítás alkalmával, a 7-es és 3-as számú brigád vezetői is nagyobb figyelmet fordítanak a brigádtagok mozgósítására. Ugyanis az említett két brigádban a brigádtagok nem jelennek meg rendszeresen a munkában, s így több esetben hátráltatják más brigádok és a traktorosok tevékenységét.

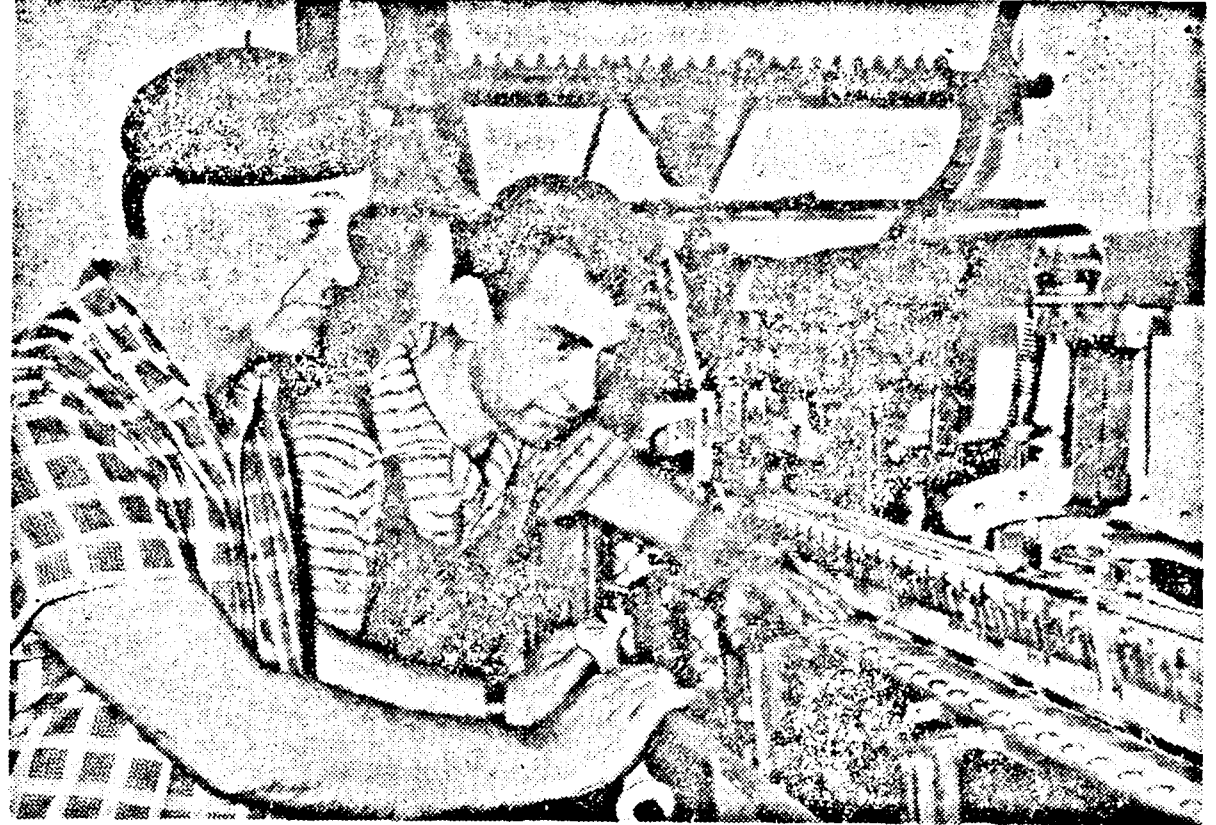
Az újaradi állami gazdaságban

lelkes munka folyik az őszi feladatok idejében való elvégzése érdekében. A traktorosok már eddig 1423 hektár területet szántottak fel. Ebből 226 hektárt készítették elő a vetésre. A szántási munkálatokkal párhuzamosan végzik a gazdaságban a vetőmag tisztítását is. A 360 tonna előirányzott vetőmagból eddig 236 tonnát tisztítottak meg.

A gazdaságban szőlő termesztéssel is foglalkoznak. A haladó agrártechnikai módszerek alkalmazásával ebben az évben az előirányzott termésnek mintegy kétszeresét takarítják be. Az állami gazdaságban eddig több, mint 130 tonna csemege-szőlőt szüreteltek. Ez a munka teljes lendülettel halad.

A monderlaci kollektív gazdaságban

befejezték öt hektár, magtermesztés céljára vetett lupin betakarítását. Ugyanakkor több, mint 60 hektár területre takarították be a kukoricát. A gazdaságban eddig 142 hektár területen végeztek el a vetőszántást és teljes egészében előkészítették a vetőmagot is. A gazdaság vezető tanácsának intézkednie kell, hogy a kukorica törésével párhuzamosan végzik az elszállítását a szánt, mert ezáltal lehetővé teszik a traktoroknak a vetőszántás további elvégzését.

A Vörös Triko gyár Raschel kötszövőjében Geier Károly főmester és Janca Iustin mester jól irányítják a munkát. Bizonyíték erre a részlegről kikerülő kifogástalan minőségű áru. Képeinken éppen egy kötőgép beállítását beszéljük meg.

VERSENYBEN a levelezők

A Vörös Triko gyár levelező őrhelye jelenti

Egy a sok közül

A Vörös Triko gyár kötszövő részlegén (Interlock) számos munkás dolgozik, közöttük Adoc Ioan elnök is. Adoc elvtárs lelkiismeretesen végzi feladatát, ésszerűen, gazdaságosan kihasználja a napi nyolc órai munkaidőt, rendben tartja munkahelyét, gondozza gépet és eredménnyel alkalmazza a kölcsönös segítségnyújtás módszerét. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy kitűnő termelési eredményeket ér el és havonta több, mint 340 kötött takarít meg. Figyelemre méltó és példaadó az a tény is, hogy Adoc elvtárs csakis kitűnő minőségű kötszövőt árut termel. Mindebből is kitűnik, hogy méltán viseli a megízelt elismert címet. Szeretnők, ha vállalatunk minél több dolgozója követné példáját.

Filó Mária

Javulnak

a munkakörülmények

A Vörös Triko gyárban a munkavédelmi bizottság, a pártalapszervezet és a szakszervezeti bizottság irányításával és támogatásával több javaslatot terjesztett elő a munkakörülmények javítására a különböző termelési osztályokon. Így például a konfekció, a körkötő osztályon, a festődobban bevezették a fénysóvesztő világítást. Ezenkívül az 1-es számú konfekció osztályon és a szabászatlan tőkeletestették a természetes világítást az ablakok megmagasításával. A 4-es számú konfekció osztályon korszerűsítették a központi fű-

tést. A körkötő osztályra és a festődobba korszerű szellőztető berendezés kerül, hogy ezáltal állandóan friss levegő legyen a munkahelyeken. A fent említett intézkedések kidolgozásában, illetve bevezetésében jelentős érdeme van Vaduva Cristea és Cure Ioan elvtársnak. Hasonlóképpen említésre méltó, hogy bizonyos munkát végző dolgozók számára gumicsizmát, védőszemüveget, gumikesztyűt utaltak ki. Ez főleg a festődobban történt. Az illetékesek törekvése, hogy a többi munkahelyen is hasonló intézkedésekkel óvják a dolgozók egészségét és ezáltal teljesen kiküszöböljék az üzemi baleseteket. Nem hagyható említés nélkül, hogy az elért sikerek ezen a téren a pártalapszervezet politikai felvilágosító munkájának köszönhetők. Vállalatunkban havonta tartanak felvilágosító előadásokat a munkavédelemről. Pavassal Sándor elvtárs, a műhelyek pártalapszervezetének titkára állandóan irányítja a műhelyvezetőket, hogy minél több dolgozó részvételével rendszeresen megtartsák a felvilágosító előadásokat.

Szabó Lajos

Szorgalmasan dolgoznak

Az újaradi Elena Pavel kollektív gazdaságban is teljes lendülettel hozzálátott az elmúlt napokban a kukorica betakarításához. Az első nap folyamán 20 hektárról takarították be a termést. Ez a munka továbbra is teljes lendülettel halad, mivel naponta több, mint száz kollektivistája végzi a kukorica törését.

Az újaradi kollektív gazdaságban a gazdaság vezető ta-

nácsa, a pártalapszervezet irányításával előre jól meghatározott tervet készített az őszi betakarításra, valamint a vetési munkálatok előkészítésére. A tervnek megfelelően mozgósítják a kollektivistákat és irányítják a munkát. A kukorica törésével párhuzamosan végzik a szár vágását, elszállítását, hogy az újaradi gépállomás traktorosai fennakadás nélkül végezhessék a vetőszántást is.

Szervezetten halad a munka

A Tisa Nouă-i kollektív gazdaságban a kollektivisták eddig több, mint 60 hektárról takarították, illetve törtek le a kukoricát. A töréssel párhuzamosan végzik az elszállítását és szállítását a szánt, s így a gazdaságban dolgozó traktoros brigád fennakadás nélkül végezheti a vetőszántást.

A Tisa Nouă-i kollektív gazdaságban a kukorica törésével párhuzamosan végzik a gépállomás munkájáért járó fizetség beszedését a gabonaátvevő központhoz. Eddig több,

mint két vagon kukoricát szállítottak be a Tisa Nouă-ak a gabonaátvevő központhoz.

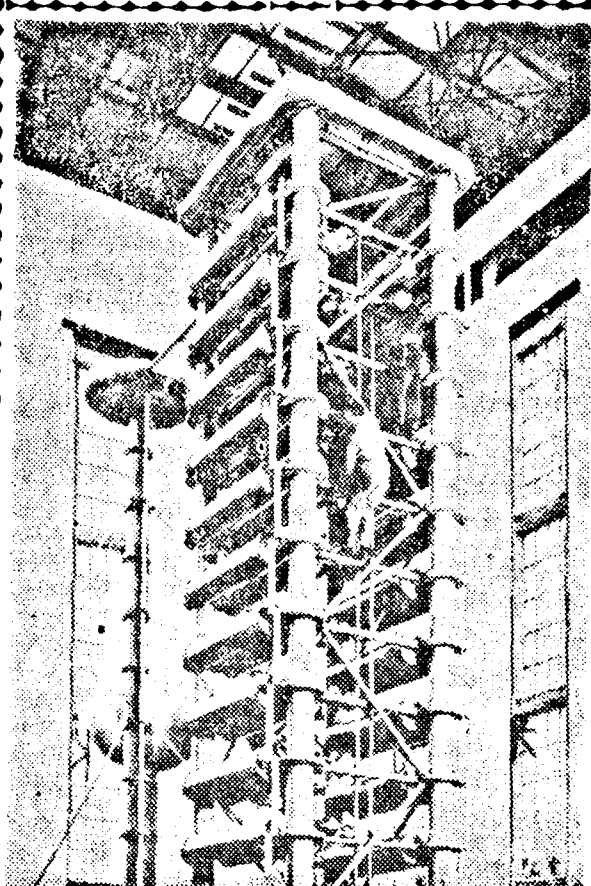
Készülnek a télre

Lapunk harmadik oldalán

- ★ Az ENSZ-kögyűlés plenáris ülésén megkezdődött az állatállomány vita.
- ★ Népszavazás Algériában.
- ★ Macmillan rádió és televíziós beszéde.
- ★ A Commonwealth-értekezlet kudarcát után.

Propagandisták figyelmébe!

Valamennyi párttagunkat kör propagandistái jelennek meg hétfőn, szeptember 24-én, délután 5 órakor a városi pártbizottság székházában.

A drezdai transzformátor és röntgen készülék gyár hatalmas feszültségmérője.

A testvéri szocialista országok életéből

Rádiótelefon-összeállítás

A lengyel kitermelő iparban széles körben bevezették a 25-30 és 50 kilométeres távra érzékelő rádiótelefon-összeállítás. Jelenleg mintegy 80 rádiótelefon-berendezés működik a szénipari vállalatokban.

Ezt a távközlési rendszert a rybniki szénmedencében bányákat építő vállalatokban is bevezették és olyan helyeken alkalmazzák, ahol nincsenek telefonvonalak.

A drezdai transzformátor és röntgen készülék gyár hatalmas feszültségmérője.

Fejlődik a Vietnami DK állattenyésztése

A Vietnami Hírlapgyűjtő szerint a Vietnami Demokratikus Köztársaság hegyvidékein, ahol a múltban nagy volt az élelmiszerhiány, ma nemcsak hogy teljes egészében fedezik a szükségletet, hanem jelentős mennyiségű élelmiszert küldenek a Vörös Folyam deltájának vidékére. A hegyvidéki legelő gazdasági ága az áll-

attenyésztés. 1960-ban a 10-es állomány 57,9 a bivalyállomány 29,3, a kecskék száma pedig 16,3 százalékkal növekedett 1957-hez viszonyítva.

Megkezdte működését a Barátság köolajvezeték magyar szakasza

BUDAPEST. (A. erpres). Amint az MTI jelenti, szeptember 17-én megkezdte működését a Barátság köolajvezeték magyar szakasza. Ugyanakkor a Csehszlovák SzK után a Magyar NK a második ország, amely szovjet köolaj-vezeték kap ezen az Európát átszelő vezetékén. A köolajvezeték 130 km-es magyar szakar-án előbb 2,5-3 millió tonna, majd egy új szivattyúállomás megépítésével 5 millió tonna köolaj szállítható évente.

Növekszik az Odera-menti Frankfurt körzet ipari termelése

Az utóbbi tíz évtizedben a Német Demokratikus Köztársaságban a Frankfurt körzet ipari termelése 550 millió már-

káról 2 milliárd márkára növekedett. Csúszán a 6.000 munkást foglalkoztató acélkombinát tavaly 1,2 millió tonna acélt állított elő. Az Odera menti Schwedt városban köolajfinomító és nagy papírgyári kombinát épül.

Egyre jobb élet- és munkafeltételek

A néphatalom éveiben egyre jobb élet-, munka- és tanulási körülményeket teremtetek a bolgár ifjúság számára. Bulgária felszabadulása után az általános iskolákban másfelismerésére, a szakmai iskolákban pedig többszörösen emelkedett a tanulók száma. Mintegy 100.000, termelő munkát végző fiatal tanul a különböző iskolákban, emellett kulturális és szakmai színpadok. Bulgáriában az oktatás minden fokon ingyenes és mindenki számára hozzáférhető. A szakmai iskolák növendékeinek az állam ingyenesen rendelkezésükre bocsát ékezeteket és ruházatot, a műszaki iskolák és a felsőfokú intézmények hallgatóinak 50 százaléka pedig ösztöndíjat élvez.

Határidő előtt

A termelési folyamat hozzáértő vezetése, a gyártási technológia állandó javítása, a szocialista verseny kiterjesztése révén újabb szép munkasikerűk születtek az Építélemgyárban. A vállalat munkásai, technikusai és mérnökei szorgalmukkal figyelemre méltó termelési sikert értek el. Jól halad a határidő előtt teljesítették kilenc hónapra vonatkozó feladatukat, mind az össztermelési, mind pedig az ártermelési terv vonatkozásában.

A kitűnő eredmény — amely az építélemgyárak szorgalmát, hozzáértését dicséri — biztosított arra nézve, hogy az 1962-es évi feladatokat is teljesítik, sőt jóval túlszárnyalják azokat.

T. S.

Tataroznak

Tegnaptól kezdve a Köztársaság útja és az Alecsandri utca sarkán lévő 130-as Alimentsa tatarozás miatt zárva van.

Az útlet felőlőseitől meg tudtuk, hogy a tatarozás miatt nem fog szünetelni az árusítás. A fűszer, az ital, a cukor és a kenyér árusító részlegeket áthelyezték az Alecsandri utcában lévő klubhelyiségbe, a tejtermékeket és a felvágottakat árusító részlegeket pedig az Alimentsa mellett lévő tejüzletbe.

A megrendelők segítségére

A megrendelők tanácsalanságát oldja fel a gazdag mintakollektó. A Muncetorul Pieler termelőszövetkezetben azért frissítik, gazdagítják szinte állandó jelleggel a modellgyűjteményt. A klasszikus, sötét színekben kívül, divatszínűkből, világosabb árnyalatokból is szép mintakollektó készítették. A szövetkezet 15. téli nagy megrendelő egységébe nemrég hat új női és három férfi cipőmodellt vittek.

Újdonságnak számít az a nagyszabású előkészület, amely a téli cipők megrendelése idején várható. Már most biztosítanak minden feltételt, hogy a béli cipő szőrméjét idejében bocsássák az érdeklődők rendelkezésére.

Nagymennyiségű édesség

Az aradi élelmiszer nagykereskedelmi vállalat (ICRA) illetékes osztálya nemrég társaságokat folytatott két nagy édesipari vállalat, a temesvári Kandia és a brassói Dezrobrea gyárakkal. Az eredmény: sokféle kérésű és kedvelt édesség nagymennyiségű megrendelése, amelyek egyrésze már a közeljövőben megérkezik városunkba. Temesvárról a főzőcsokoládén kívül vingar bombont, meggyes csokoládét és más édességet, főként csokoládéféleségeket várnak.

Brassóból számos drázsáfta érkezik: narancshéj, mazsola, barackkrém töltelékkel.

KÖZLEMÉNY

Dr. Sarvapalli Radhakrishnan, az Indiai Köztársaság elnöke meghívására Gheorghe Gheorghiu-Dej, a Román Népköztársaság Államtanácsának elnöke Ion Gheorghe Maurerrel, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnökével együtt október folyamán látogatást tesz Indiában.

Többet-jobbát

Sporthiraddo Sporthiraddo

ICA—Marosvásárhelyi Muresul 4:2 (1:0, 1:0, 1:0, 1:2)

két csapat. Az aradiak legutóbbi játékuhoz képest határozottan fejlődtek. Javult a csapatmunka, a játékosok pontosabban adogattak, a csatárok rendkívül sokat és jól usztak (fellelmez, hogy a négy negyed

mezzel helyettesítették. Ilyen lemezből készült a hordozható csirkéőlakat is, ami nemcsak olcsóbb, hanem egészségesebb is.

A 3-as számú részleg munkaközössége a választék bővítésére törekszik. A részleg minden dolgozója díszretet érdemel, de különösen Erdődi László, a részleg mestere, Verbec András asztalos, Gyureta István modellkészítő. Hász József

zsef gépkezelő és mások.

A grain harrow is being pulled by two tractors in a field. The harrow is a large, heavy-duty implement with multiple rows of tines, designed for breaking up clods and leveling the soil after plowing. It is being pulled by two tractors, one in front of the other, across a field of grain. The harrow is shown in profile, moving from left to right. The tractors are also shown in profile, moving from left to right. The field is filled with grain, and the background is a hazy landscape.

A gyári védjegy kötelező

a Zefir-Visina, a Satin-Jena, a Camelia kelti fel különösen az érdeklődést. A színpótlásokra az élénk, újszerű színek kombinációi jellemzők. A 75 rajzrajtina is a tervezők ötletességét dicséri. S a színváltások ezáltal megközelítik a hatszázat. Gondoltak a kiállításra készülőket a kicsinyekre is.

A rajzminták kedvesek, a színösszetételek pedig a gyermekek kedély világának megfelelően igen hangulatosak. A legnagyobb újdonság a Marica elnevezésű gyermektejkendő. Két ilyen új kendő készül, négynégy színösszetételben. Az új alapanyagok közül a Blugá-Florest és a csikos flanel érdemel említést.

A kiállítás előkészületeivel foglalkozó munkaközösség min-

qent megtesza annak érdekében,
hogy az idel-áruminta kiállítá-
són is megnyerjék a látogatók
tetszését, a bíráló bizottság
elismerését. Lelkesedésük,
körültekintő munkájuk nyomán
bizonyára nem is lesz ebben
hiány. ez. m

Szűnnek az ígény

A szépkivitelű modellek jelentős mennyiségű megrendelést biztosítottak a kaptafaszálv számára. A nagyobb

megrendelés nagyobb feladatok elé állította a dolgozókat. Műpen ezért a részleg munkaközössége alaposan elemezte tennivalókat s hathatós intézkedéseket fogantatottott a rendelések idejében történő elvégzése valamint a jó minőségű biztosítás érdekében.

Számottevően hozzájárult a termelési folyamat zökkenőmentességének biztosításához, a termelékenység emelkedéséhez a szalagrendszer bevezetése. Az eredmények keltegettek. S ebben nagy részén van Pálfi József kommunizának, aki nem ismert fáradtságot, ha a munkáról volt szó. A fiatal csoportvezető mindig ott és ak-

fesmerve dolgoznak, hogy a kollektív gazdaságok földjein idejében jóminőségű munkát végezzenek. Mint a képen is látható, az ujaradi GTA Kóvayzincon dolgozó traktorosai szorgalmasan végzik feladatukat s már eddig több, mint 300 hektáron végezték el a vetőszántást

Eltársi összejövétel

valatokkal szórakoztatják majd a megjelenteket.

Vendégszereplésen

Az aradi Vagongyár kultur-csoportja vasárnap Orczfalvár-na látogat el, hogy az Egéből pottyant vendég című szinda-rabbal szórakoztassa a helybéli kollektívákat. Az előadásra este 20 órakor kerül sor.

Kultúrelőadás

Vasárnap
szeptember 23-
án 18 órai
kezdettel, a
Kulturpalotá-
ban színvonalas műsort mutat-
nak be a Készruhágyár, a CFR
klub, a Filirészaru gyár, vaia-
mint a Közélelmezési Trószat
kudarcosopartjál. Ezen az elő-
adásón énnékl. táncékl és sza-

DÓZSA GYÖRGY filmszín-
ház: Mongolok. HERBÁK JÁNOS
filmszínház: Megbilincselte sze-
relem. I. L. CARAGIALE film-
színház: Napfény a Jeregen. IF-
JUSAGI filmszínház: A vár tit-
ka. PROGRESZUL filmszínház:
(Ujard): Ujra reggel van.
SOLIDARITATEA filmszínház:
(Gáj): Feltámadás (első és
második rész). MAKSZIM
GORKIJ filmszínház (Mikela-
ka): Meglepőtetések háza.

A jó munkaszervezés eredményeként a kaptafosztály minden hónapban teljesítette terüfeladatait, sőt túl is eszen.

kor a legnagyobb szükség volt irányító és segítő kézre.

A jó munkaszervezés eredményeként a kaptafaosztály minden hónapban teljesítette terveiadatait, sőt túl is szármagya azokat. Az év első nyolc hónapjában sikerült 7491 pár kaptafát adniok tervén felül.

Ezáltal persze jelentősen hozzájárultak a cipőgyárak megnagyobbodott feladatainak maradéktalan valóráváltásához is.

Országunk szinte minden cipőgyarából érkeztek díszes levelek részlegünkhez. Így például a kolozsvári Napoderm, a nagyváradí Solidaritatea, a Dobrogeanu Gherea, a bukaresti Flacara Rosie, Dimbovita és Nicolae Bălcescu, a szabeni December 13, az iteani Străduțnta és a pitesti Tudor Vladimirescu cipőgyárak vezetői is megdícsérték a kaptafaosztály munkaközösségének tevékenységét, mind a szállítások pontosságát, mind a termékek mi-

védelem feladata magaslatán állott. Ezzel a fedezeteknek nem ment úgy a játék, mint ahogy ezt már megszoktuk. A csatársorban ezalkalommal is Pecican volt a legveszélyesebb játékos, de szünet után mintha

A VREMURI NOI

SZÖVETKEZET
kötszövő részlegre gyorsan és pontosan végez
MINDENFELE
és szakmába vágó munkálattal,
A SZÖVETKEZET ANYAGARÓL VAGY HOGYOTT ANYAGARÓL

Az új színi évadra szóló egyéni bérletek szeptember 30-ig utlíthatók meg a színházi ügykönségnél, telefonon 21-88, naponta 10 és 1 éés délután 5 és 8 óra között. Ugyanabban az időpontban új bérleteket is lehet váltani. A bérletek árát havi részekben, december 30-ig kell kiegyenlíteni.

URI NOI
és pontosan végez
munkálatot,

mények gyakorolhatnak a konzervatív párt és a miniszterelnök politikai jövőjére". A megfigyelők szerint egy újabb Commonwealth értekezletre (amely megtárgyalja a küszöbön álló Commonwealth miniszterelnökeket. Altrincham lord beismeri, hogy a tömegek ellenzik Anglia belépését a Közös Placba.

Feilicia Antip

Munkára fogott napsugarak

Igen érdekes kísérletekről olvashatunk a sajtóban a munkára fogott napsugarakról. S hogy érzékeltesük ezek jelentőségét, érdemes megemlíteni: a Napból évente meg-
 1000 8,10²⁶ kalória hő áramlik a Földre. E néhány számjeggyel kifejezett energia oly hatalmas mennyiség, hogy ha csupán parányi hányadát is sikerülne hasznosítani, örökre megszűnnének energiagondjaink, s nem kellene többé a víz, a szél és a különféle tüzelőanyagok energiáinak feltárásán fáradozni.

A napsugarak „csapdába ejtése” már régóta foglalkoztatja a technikusok képzeletét. Kísérleteik eredményeként megszülettek az óriási napkórhok, amelyeknek parabolatükrükkel annyi hőenergiát sűrítenek gyújtópontjukban, hogy még a fémek is megolvadnak tőle. A napsugarak hőenergiáját azonban mindmáig csak közvetett uton lehetett mechanikai munkává átalakítani.

Legújabb jelentések szerint most olyan újfajta napmotort is szerkesztettek, amely a napenergia közvetlen mechanikai munkává alakításának biztató távlatát villantja fel. Igaz, a csőpnyí model 300 óra alatt csupán 15 Watt energiát termel, de továbbfejlesztésével bizonyára lényegesen növekszik majd teljesítménye.

A motor működési elvét 1960-ban dolgozták ki, s csak a közelemben állították össze a kísérleti modellt. Jelentős pillanat volt, amikor egy napfény délelőtti a szabadban felállított motor dugattyú megmozdult és tengelye forogni

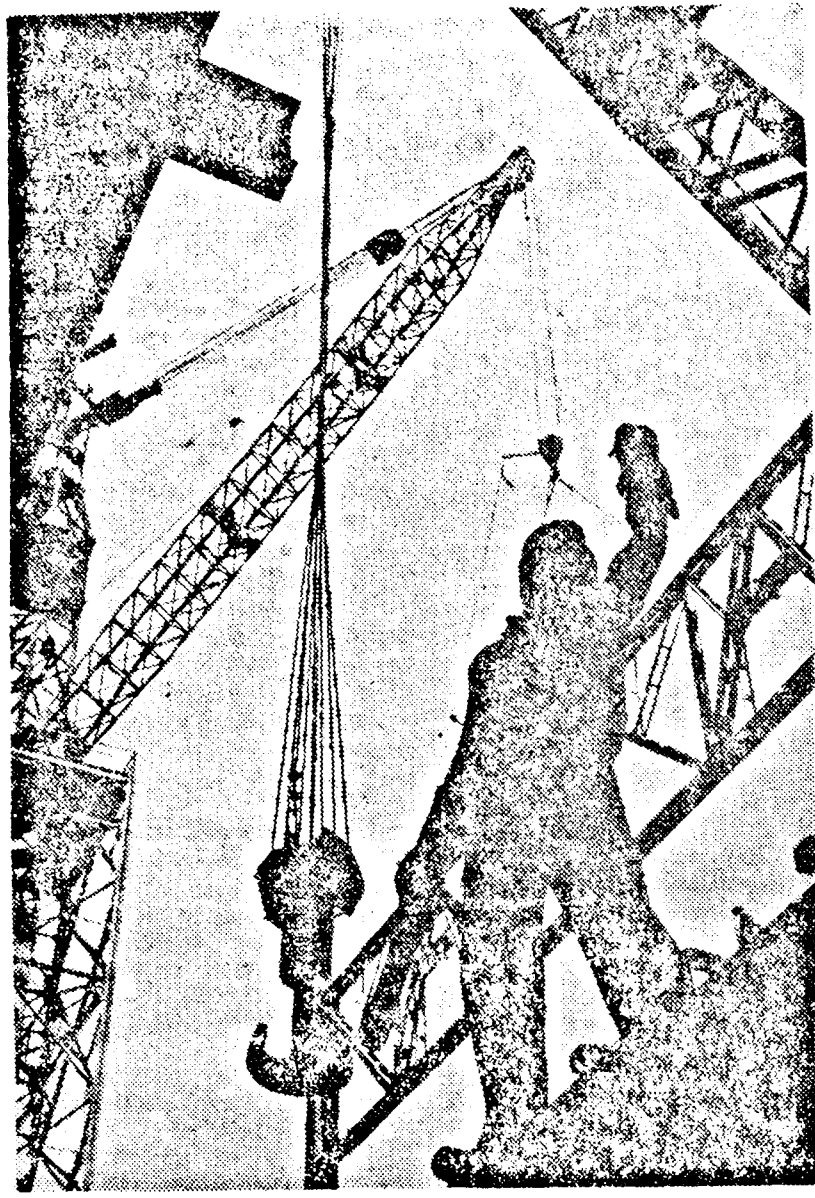
kezdett. Alkonyattól mesterségesen pótolták a napsugarakat, így a motor éjjel-nappal megcsukítás nélkül működött, hogy szüntelenül figyelemmel kísérhessék viselkedését.

E modell legfontosabb része a két, félig egymásba tolt henger és a két dugattyú. A felső hengerben mozog a regeneráló dugattyú, a másikon pedig a munkadugattyú. Mindkettő közös forgattyús tengelyhez kapcsolódik, de ellenkező fázisban, tehát amikor a regeneráló dugattyú fenn van, a munkadugattyú a legmélyebb ponton helyezkedik el. A regeneráló henger félgömb alakú kvarcüveg bura zárja le, amelyen keresztül a napsugarak akadálytalanul behatolhatnak a henger belsejébe. A puskagolyó alakú regeneráló henger domború vége feketére festett, rozsdálló acéllemezről készült, alját pedig lyukacsos acéllemez alkotja, s a kettő között rozsdálló acélforgácsot helyeztek el a henger belsejében.

A hengereket levegő tölti ki, amely kettőfelé osztva egyrészt a regeneráló dugattyú és a kvarcüveg ablak, másrészt pedig a munkadugattyú és a regeneráló dugattyú között helyezkedik el. Vegyük kiindulásnak azt a helyzetet, amikor a regeneráló dugattyú a legmagasabban, a munkadugattyú pedig a legmélyebben áll. Ekkor a kvarcüveg belépő sugarak majdnem teljes egészükben elnyelődnek a fekete lemezen, amely rendkívül felmelegszik és átadja hőjét a fölötté levő levegőnek: a levegő is fölmelegszik, kitágul, majd lefelé nyomja a regeneráló du-

gattyút. Ezzel egyidőben a forgattyús tengely elfordulása következtében kiegyenlítő folyamat is megindul: a munkadugattyú lefelé csuszlik és kezd összenyomni a felette levő kiterjedt hidegebb levegőt. Mire a forgattyús tengely fél fordulatot tesz, a regeneráló dugattyú eléri lökettávolságának legmélyebb pontját, a munkadugattyú viszont a legmagasabbra kerül. A motort holtponthán a levegő segíti át, ugyanis a regeneráló dugattyú belsejébe beáramló levegő a térfogatcsökötől felmelegszik, tehát a nyomása növekszik, a kvarcüveg bura alatt levő levegő nyomása viszont annyira csökken, hogy nem tudja ellensúlyozni az alsó levegőtömeg hatását. A kettő levegőtömeg közötti nyomás akkor egyenlődik ki, amikor a regeneráló dugattyú a legmagasabb pontra ér, így az egész folyamat kezdődik elölről.

A kutatók valószínűsítik, hogy a jövőben olyan nagyobb hatásfokú motorokat sikerül majd szerkesztetni, amelyeknek nagy szerepük lehet a napenergia közvetlen hasznosításában és az energiaszegény vidékek energiaellátásában.

ÉPÍTŐK

TECHNIKAI ÚJDONSÁGOK

Kísérleti légpárnás jármű

Koszohin, a műszaki tudományok kandidátusa két fiatal mérnök segítségével elkészítette az első szovjet légpárnás gépjárművet. A kísérleti kocsi két közönséges IZS-56 motor hajtja. A vezetőülés előtt

nagyméretű, hatlapátos ventilátor forog, a jármű alá hajtva a levegőt. Az így keletkező légpárnán a kocsi körülbelül 10 centiméter magasba emelkedik és óránként 50 kilométeres sebességgel halad.

Feszültség alatt álló 345 kV-os vezeték iavítása csupasz kézzel

A 345 kV-os rendszer egyik vezetője megsérült, javítását két, szigetelő műanyag kosárban lévő szerelő a vezető lekapcsolása nélkül végezte el. A kosarat gépkocsira szerelt daru emelte a vezeték mellé: az érintkezést megelőzően a kosár fémrészeihez kapcsolt huzalal a kosarat a vezetékkel azonos potenciálra hozták, majd a szerelők a sodrony javítását szabad kézzel, illetve kézi szerzőkkel a szokott módon, teljes biztonságban végezték. A régi módszerekkel 25 munka-

Tudja-e, hogy...

...tiz kilogramm esővízben átlag 340 gramm különféle idegen anyag található.

...ha a földön található víz egyformán esztana meg a föld felületén, akkor a földgömböt egy 3,795 méter magasságú vízréteg borítaná.

...a méz miért édesebb, mint a tiszta cukor? Azért, mert a mézben nagy mennyiségben található a gyümölcs-

cukor, amely az összes ismert cukorfélék közül a legédesebb. Hét kanál gyümölcscukor például annyira édesíti meg az ételt, mint 10 kanál ugynevezett nádcukor (ebből áll a mindennapi használatban lévő kristály- és kockacukor), vagy 17 kanál szőlőcukor.

...a szöcske két méter tud ugrani, ami testhosszájának körülbelül harmincszorosa.

A történelem tanulságaiból

Egy foggyos téli napon III. Filipp spanyol király leült a tűz mellé, és elbőgöskölt a kellemes melegben. Az udvaroncok nemskára megrémülve látták, hogy az uralkodó bizonytalanul a pörköltök felé fordul. De senki sem merészele megérinteni, hogy fölbrezse, hiszen Spanyolország udvarának ettől kezdve nem volt tanácsos tréfálni. A király személye szent volt és aki megérintette, halálra bűnhődött...
 Végül mégis felbredt a király, de szent személyének megpörköltöt részre kicsebedett és a rövidesen bekövet-

kezett általános gennyes fertőzés következtében az uralkodó jobbára szenderült. Egyes történészek sokat törpögtek rajta, hogy hogy nem akadt valaki, aki a király megérintése vagy felbressze nélkül vállalta volna, testével ömi az uralkodót a tüztől. Hiszen az udvari szer-tartás nem tiltotta, hogy valaki megpörköltesse magát a király helyett. Igen ám, de e-
 zek a történészek megfede-
 keztek arról, hogy a király udvaroncát és szolgát már ab-ban az időben sem voltak annyira esztelenek...

Elektronikus kengyel

A tudósok szerint érdekes lenne elektronikus kengyel dobni a bálnák há-tára. A tudósok ugyanis azt szeretnék megállapítani, hogy milyen mély-re ereszkednek el a különböző bálnafajok. Ismeretes, hogy egyes cetfaj-ták több, mint 330 méter mélyre süllyednek le. Nem egyszer húzták ki ilyen mélységből

kábeleket gabalyod-
 dott, elpusztult ce-
 tek csontvázát. A tudósok keveset tudnak a bálnák életéről. Pusztulások okáról azonban vannak elképzelé-
 seik. Feltevések szerint a bálnák a tengerfenékre fur-
 kák magukat, ké-
 belekre bukkannak, belejük gabalyod-
 nak s a levegőhár-
 miatt elpusztulnak.

Önműködő csővezeték-őr

A vízterőművek vízszállító nagynyomású csővezetékeinek törése súlyos károsodásokhoz vezet, ha a sérülést nem fedetik fel azonnal és a tápvizet nem zárják el. A Szovjetunió Alma-Ata-i vízterőművének mérnökei a közelmúltban újfajta önműködő rendszert fejlesztettek ki a csővezeték törésének, sérülésének azonnali felfedezésére hőérzékelny termisztorok alkalmazásával. Önműködő rendszerük volta-
 képpen a csővezetékbe belépő és kilépő víz mennyiségét méri, amennyiben ugyanis a cső-
 vezetékben nincs sérülés — tehát nem folyik el valahol a víz —, a belépő és a kilépő víz-
 mennyiségnek azonosnak kell lennie. A mérés-
 hez áramvonalas uszókát erősítenek a cső két torkolatában a cső belső falára. Az uszókát

villamos elemekkel fűtik, az áramló víz azon-
 ban — mennyiségétől és sebességétől függően — hővesztéseket idéz elő az uszókában. Ha a befolyó és a kilépő vízmennyiség egyenlő, a két uszó hőmérséklete is azonos. Ezt a körülményt az uszókra szerelt termisztorok érzékelik oly módon, hogy a termisztoroknál áthaladó áramot Wheatstone-hídra vezetik. Normális üzemből a Wheatstone-híd két „karja” egyen-súlyban van, üzemszavar (törés, repedés) esetén azonban megváltozik az egyik termisztor ellen-
 állása, az egyensúly felbomlik, a Wheatstone-híd elrekeszt egy jelfogót, amely szervomotorok útján azonnali elzárja a csővezetékét s így a súlyosabb károsodásnak elejét veszi.

EGYSZER VOLT...

A sebészet, a mai orvostudo-mány dicsőösége utódjára, igen szerényen indult és évszázado-
 kon át az orvostudomány hamu-pipőkéje volt. A középkorban a sebészetet nem ismerték el tudományként, hanem lealázó, az egyháztól megbélyegzett, a be-csületére kényes emberek sze-mében lenézett foglalkozás volt. A sebészetet a borbélyok és fűr-dőmesterek

„mesterséget” is hogy ezt a „mesterséget” mennyire lené-zték, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egy anyakönyvet kivonat csak akkor tanúsítha-ta valakinek a fedhetetlenségét, ha hatósági pecséttel me-gerősítve igazolta, hogy az illető-nek a családijában, rokonságá-ban nem voltak borbélyok, vagy fűr-dőmesterek.

Értékes régészeti leletek

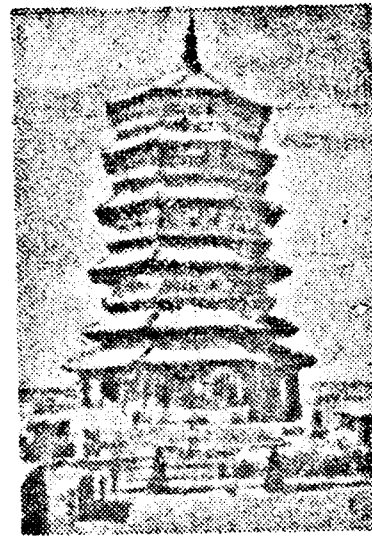
Ploiesti tartomány Chitiorani községében nemrégiben munka közben nagyon régi pénzerméket találtak a kollektivisták. A leletek átadták a Ploiesti tartományi történelmi múzeumnak, amely külön vitrinben állította ki az érmetek, közöttük 10 ezüstpénzt, régi római dénárokat, stb. Feltéte-lezhető, hogy a régi pénzeket időszerűsításhoz előt az első évszázadban ásták el, a Buerebista nalálát követő zavargá-sok idején.

A Segarcea rajoni Măcesul de Jos község kőbányájában a homokrétegek között legutóbb kővületek maradványaira bukkantak. Így megtalálták egy negyedkorbeli elefánt 2,10 méter hosszú agyarást is. A csarolvai múzeum szakemberei megállapították, hogy a kővületek olyan állatoktól származ-nak, amelyek több, mint 1 millió évvel ezelőtt k az or-szág jelenlegi területén.

Egyedülálló a maga nemében

A Kínai Népköztársaság óriás területén megszámlálhatatlanul sok pagoda emelkedik. Közülük nem egy valószínű művészeti remekmű. Különösen említésre méltó a Sanszi tartományi Yingsienli pagoda, mely való-ban egyedül álló a maga nemé-

ben, ugyanis teljes egészében fából készült. Az építményt 1056-ban emelték, 5 emele-te van és teljes magassága 66 méter. Emeltesre méltó rendki-vül nagy befogadó képessége is. Ugyanis csupán első emeletében ezer személy fér el. Több, mint 9 évszázados kora ellenére a pagoda ma is teljesen szilárdar áll. Ennek oka egyrészt az a máig sem ismert vegyszer, a-melleyel a faanyagokat átitat-ták, másrészt pedig az építők páratlan művészete és hozzá-értése.

HUMOR

Henri Matisse-t egyik kiáll-tása alkalmával egy kívánc-siskodó bírálója megkérdez-te:

— Milyen technikát alkaj-maz, mester, a festésben?
 — Egészen speciális techní-kával dolgozom — felelte a kérdésre Matisse —, tehetséggel...

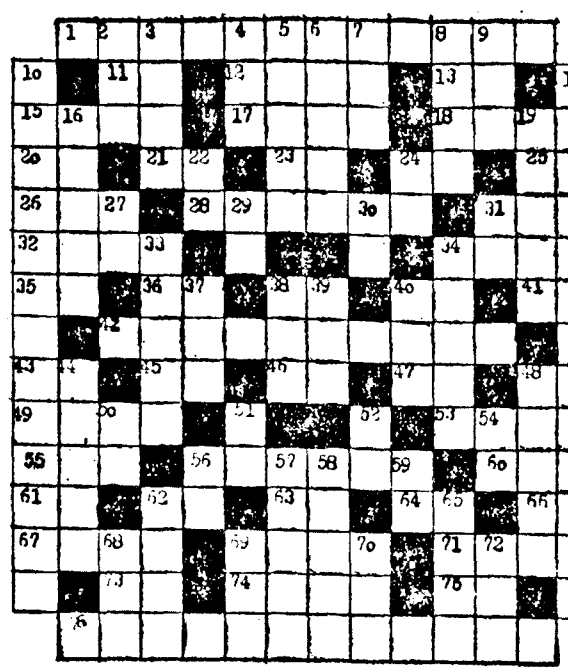
Akit különös halála tett híressé

A meteorok fantasztikus se-bességgel száguldanak a térben. A csillagászok számítási szer-mt bizonyos időszakokban földgömbünkre is valószínű meteoritesok hull. A vasérből álló izzó me-teorokévek minden szabály nél-kül szerte-szét hullanak a föld-re. Egyébent az órági időben a meteorok volt az első nyersanyag, amelyből az emberek vasat nyertek. Amikor az európaiak eljutottak Mexikóba, megkér-
 zték a bennszülötteket, hogy honnan szerkeztek vasat fegyve-reik készítéséhez, ezek joggal válszolták: „az égből”, mivel meteoritokból olvasztották ezt a fémot. Az emberiség törté-nelében ez ideig egyetlen olyan eset ismeretes, amikor élő em-berre esett meteorok. Ez a XVII. században történt, am-ikor is egy Setlala nevű milanoi lakos fejét meteorok találta el. Setlala, aki fejével fizetett, halálával bekerült a történelem-be...

KERESZTREJTVENY

Vízszintes: 1. Az egyik leg-nagyobb élő román festőmű-vész, az Enes-u és Sadoveanu-portrék. „Pihenés a mezőn” al-kotója. 11. Vés. 12. Utli. 13. Azonos a 11. vízszintessel. 15. Régi nép (ékezetlenül). 17. Lentermesztő (románul). 18. „Miklós, Mikszáth regényclm. 20. Azonos magánhangzók. 21. Ajtó egyenlő hangzók. 23. Iz-mot rögzíti. 24. Folyó a Szov-jetunióban. 25. Y. K. 26. F.P.I. 28. Mult századbeli román fes-tő. 31. Nyom. 32. Indiai föld-mérték. 34. Mozi oroszul. 35. Tiltó szó. 36. György román rővidítése. 38. És — románul. 40. Urvanaz. 41. Kötőszó. 42. XIX. század legnagyobb román fes-tője. 43. Utóirat. 45. Kiejtett más-salhangzó. 46. 1500 római szám-mal. 47. Régi római pénz. 48. Kettős mássalhangzó. 49. Város az Adriai-tenger Cres szigetén. 53. Ilyen ut is van. 55. Vízalat-ti „várát” építő rácsaló. 56. Idegen származású régi román festő. (Nevének kezdőbetije kl-ejtés szerint). 60. Helvatharozó. 61. Idősebb. 62. Tág. 63. Skála-hang. 64. Galy. 66. Azonos a vízszintes 24-el. 67. Folyó Sváj-c-ban. 69. Sportoló. 71. Folyó Kö-zép-Olaszországban. 73. Előidé-ző. 74. Évszáz. 75. Nemrég. 76. Mai román festő, az „Ile Pinti-le a doftanai börtönben” című kép alkotója.

Függőleges: 2. Időmértő. 3. Ravasz állat. 4. Becézett női név. (Ékezetlenül). 5. A mun-kásoktól nagy tanító és ve-zére. 6. Előszóal országot. 7. Kevert url. 8. Félsliget 42sla délnyugati részén. 9. Kedveske-dés. 10. Virág csendeleitől hí-rez mult századbeli román fes-tőművész. 14. Hazai festőmű-vész, a „Grivica” alkotója. 16. Ipari növény. 19. Franciaorszá-gi városból való. 22. Felkiáltó szó. 24. A függőleges 3 egy-ne-mű hangzók. 27. Nyugateurópa-nép. 29. Mássalhangzók — tone-tikus. 30. Lám. 31. Személyes névadás. 33. Gyümölcs. 34. Há-zisárnyas. 37. Ilyen lap az uj-ság. 38. Erdei gyümölcs. 39. Ródd. 40. Amerikai Egyesült Ál-lamok. 44. Dolgozószoba. 48. Angol tirmérték (középső be-tűje kettőzendő). 50. Redő kö-zepe. 51. Szovjet repülőgép-típus. 52. Kötőszó. 54. Lapu fele. 56. Építő-
 anyag. 57. Víz-sza: fértinév. 58. Vissza: test. 59. Más-salhangzó — fonetikus. 62. Az emberiség legnagyobb kin-cse. (Ékezet-hiány). 65. Vas-co da..... por-tugál felfedező. 68. Csak félg rohani. 69. FNR. 70. Órák — ro-mánul. 72. Rit-ka — románul. (Hosszu és rő-vid magánhang-zók között nem tesszünk külön-b. séget).

„Kutyaélet”

Angliában vagy egy virágzó iparág, amely élelmiszereket ké-szít... kizárólag kutya és mac-skák számára. Ezeknek a termé-keknek csupán televíziós reklá-mozására évi 574.000 font ter-sílinget költenek. A vagyonos an-gol polgárok évente több mint negyven millió font sterlinget költenek kutyák és macskák táplálására. Ugyanakkor szá-mos munkanélküli képtelen sa-ládjának előteremtési a leg-szükségesebbet.

